Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1663

Vragen van het lid **Groot** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *het artikel «HSBC hielp klanten bij belastingontduiking»* (ingezonden 10 februari 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 23 maart 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 1444.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «HSBC hielp klanten bij belastingontduiking»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Uit deze Swiss-leaks blijkt dat de grote bank HSBC actief klanten heeft geholpen belastingen te ontwijken en te ontduiken; deelt u de mening dat dit onacceptabel is?

Antwoord 2
Op grond van Nederlandse belastingwetgeving is iedere belastingplichtige verplicht om aangifte te doen van zijn (buitenlandse) spaartegoeden. Het doen van onjuiste belastingaangifte is in strijd met de Nederlandse belastingwetgeving en is tevens strafbaar gesteld. Het meewerken van een bank aan belastingontduiking en -ontwijking is naar mijn mening onwenselijk.

Vraag 3
Wanneer heeft Nederland inzage gekregen in de gegevens waarover de journalisten van het International Consortium of Investigative Journalists beschikken? In hoeveel Nederlandse gevallen was er sprake van het overtreden van de Nederlandse (belasting)wet? Zijn destijds alle zwartspaarders bij HSBC opgespoord? Hoe is het tamelijk geringe bedrag van 2 miljoen euro aan naheffingen en boetes tot stand gekomen?

[1] http://www.trouw.nl/tr/nl/4504/Economie/article/detail/3847144/2015/02/08/HSBC-hielp-klanten-bij-belastingontduiking.dhtml

ah-tk-20142015-1663
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Antwoord 3
In 2010 heeft de Nederlandse Belastingdienst het Franse Ministerie van Financiën verzocht om te onderzoeken of er op de lijst met gegevens van rekeninghouders bij de Zwitserse tak van HSBC die de Franse regering in handen had gekregen (de zogenoemde Lagardelijst) gegevens stonden van Nederlandse rekeninghouders. In september 2010 zijn door de bevoegde autoriteit van Frankrijk de in haar ogen voor de Nederlandse Belastingdienst relevante gegevens verstrekt aan genoemde Belastingdienst, op basis van de Europese Richtlijn 77/799/EEG betreffende de wederzijdse bijstand op het gebied van de directe belastingen en heffingen op verzekeringspremies (nu Richtlijn 2011/16/EU).
De Belastingdienst is direct met deze gegevens aan de slag gegaan. Een deel van deze gegevens kon niet worden gekoppeld aan personen die in Nederland belastingplichtig zijn of er bestond geen heffingsbelang. In totaal zijn de gegevens van 130 van deze Nederlandse belastingplichtigen in onderzoek genomen. Gebleken is dat 48 van de genoemde 130 Nederlandse belastingplichtigen hun tegoeden bij de Zwitserse tak van HSBC bank niet in hun aangifte hebben opgenomen. Het onderzoek naar deze personen, dat vaak arbeidsintensief was, is inmiddels in het merendeel van de gevallen afgerond. De totale opbrengst aan naheffingen en boetes is tot nog toe ongeveer 2,3 miljoen euro.
Of destijds alle zwartspaarders bij HSBC zijn opgespoord, kan ik uiteraard niet garanderen. Mede om die reden worden de nu via ICIJ op internet geplaatste gegevens bekeken door de Belastingdienst. Indien nieuwe relevante gegevens over Nederlandse rekeninghouders beschikbaar komen, worden deze in onderzoek genomen. Dit hoeven overigens niet allemaal zwartspaarders te zijn.

Vraag 4
Is het actief helpen van Nederlandse zwartspaarders door buitenlandse banken strafbaar? Heeft Nederland naar aanleiding van de informatie die toen was verkregen actie ondernomen tegen HSBC? Zo ja, waar bestond deze actie uit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
Op grond van de Algemene wet inzake rijksbelastingen is de belastingplichtige spaarder strafbaar indien hij zijn plicht om aangifte te doen van zijn (buitenlandse) spaartegoeden niet nakomt. Het enkele feit dat rekeninghouders hun plicht tot het doen van aangifte van (buitenlandse) spaartegoeden niet nakomen, maakt een bank niet strafbaar.
Er is door Nederland geen actie ondernomen tegen HSBC.

Vraag 5 en 6
HSBC is slechts één van de vele banken actief in Zwitserland, in hoeverre is er zicht op geheime bankrekeningen aangehouden door Nederlanders bij andere Zwitserse banken, of filialen in Zwitserland van andere banken? Zijn naar aanleiding van deze zaak stappen ondernomen om ook deze gegevens te achterhalen? Zo ja, wat zijn hier de resultaten van?
Welke maatregelen zijn er genomen door Nederland en Zwitserland om zwartsparen moeilijker te maken? Bent u van mening dat deze maatregelen goed werken? Hoeveel zwartspaarders zijn er door middel van deze maatregelen opgespoord?

Antwoord 5 en 6
Zwitserland heeft met de EU een Spaartegoedenovereenkomst gesloten op basis waarvan Zwitserland de Europese Spaarrenterichtlijn analoog toepast. Zwitserland houdt 35% bronheffing in op de rente die door EU-burgers wordt genoten over tegoeden op hun Zwitserse bankrekening. Zwitserland maakt jaarlijks 75% van de van Nederlandse belastingplichtigen ingehouden bronheffing over naar Nederland.
Nederland heeft sinds 2010 met Zwitserland een belastingverdrag dat het mogelijk maakt om informatie op te vragen als er vermoedens zijn van Nederlandse zwartspaarders in Zwitserland. Op basis van dit verdrag heeft Nederland inmiddels in ongeveer 70 gevallen van Zwitserland informatie ontvangen over vermoedelijke zwartspaarders. De kwaliteit van de Zwitserse antwoorden en de samenwerking tussen de Nederlandse en Zwitserse

bevoegde autoriteiten voor de inlichtingenuitwisseling is zonder meer goed te noemen.
Een effectief gebleken maatregel om het zwartsparen te beperken is de versoepelde inkeerregeling waarvan Nederlandse belastingplichtigen van 2 september 2013 tot 1 juli 2.014 jaar gebruik konden maken. Hiervan heeft circa een derde betrekking op Nederlandse zwartspaarders met een spaarrekening in Zwitserland. Door de vele publiciteit rondom deze regeling heeft de Belastingdienst een krachtig signaal afgegeven dat het uiteindelijk niet loont om vermogen voor de fiscus verborgen te houden. Ook na 1 juli 2014 melden zich nog inkeerders.
De Zwitserse regering heeft vorig jaar wetsvoorstellen ingediend die automatische uitwisseling van financiële rekeninggegevens mogelijk moet maken. Deze wetgeving vloeit voort uit de zogenaamde Common Reporting Standard onder het multilaterale wederzijdse bijstandsverdrag van de OESO/Raad van Europa (waarbij ook Nederland is aangesloten). Zodra deze voorstellen aangenomen zijn, kan Nederland met Zwitserland een overeenkomst sluiten om automatisch bankgegevens uit te wisselen. Een reële andere mogelijkheid is dat de EU er in slaagt namens alle lidstaten met Zwitserland een overeenkomst te sluiten ter vervanging van de eerder aangehaalde Spaartegoedenovereenkomst die leidt tot automatische uitwisseling van financiële rekeninggegevens conform de OESO Common Reporting Standard. In beide gevallen verwacht ik dat dit het einde betekent van het zwartsparen via Zwitserse banken.

Vraag 7
Uit het artikel blijkt dat Nederlandse BV’s worden gebruikt als onderdeel van constructies om anonimiteit te garanderen, deelt u deze conclusie? Welke maatregelen zijn er genomen om dit te voorkomen?

Antwoord 7
Onder de 130 bij vraag 3 genoemde gevallen zijn ook Nederlandse BV’s aangetroffen. Van deze rekeninghouders is echter geconstateerd dat de Zwitserse bankrekeningen verwerkt zijn in de jaarstukken. Dat ondersteunt de conclusie uit het artikel dus niet. Het valt echter niet uit te sluiten dat met gebruikmaking van buitenlandse rechtsvormen Nederlandse gerechtigden spaartegoeden buiten het zicht van de Belastingdienst weten te houden.
In het antwoord op vraag 5 en 6 zijn verschillende maatregelen genoemd die ook de ontduiking van belasting door rechtspersonen helpen te bestrijden.